

Tervehdyspuhe Kuolemajärvi-juhlassa 2012

Vuoden 2012 pitäjäjuhlissa tervehdyspuheen piti tuore säätiön hallituksen jäsen Ossi Tuusvuori. Julkaisemme puheen tekstin hieman lyhennettynä ja väliotsikoituna.

Hyvät kuolemajärveläiset ja kuolemajärveläisten läheiset sekä ystävät, arvoisat juhlavieraat

Minulla on ilo tuoda teille kaikille tervehdys lokakuussa 93-vuotispäiväänsä viettävältä isältäni Sulolta, joka on Kuolemajärvisäätiön ainoa elossa oleva perustajajäsen ja joka oli mukana Kuolemajärven historiateoksen toimituskunnassa. Hän toimi myös aikanaan säätiön asiamiehenä ja hallituksen puheenjohtajana. Vaikka ikänsä puolesta verraten hyväkuntoinen kahden sodan veteraani Sulo ei tänäkään vuonna juhliin kotoaan Naantalista halunnut lähteä vedoten ainakin Konserttisalin hälinässä häiritsevään heikkoon kuulonsa, on hän innokas haastelemaan ja muistelemaan Kuolemajärven asioista tai ruotimaan eurokriisin syntyjä syviä. Joten vanhaan karjalaiseen tapaan, poiketkaahan kyläilemään tai soitelkaa – kyl hää teitin kans mieluust haasteloo ja muisteloo vanhoi asioi.

Perinteiden mukaan olen tuoreimpana säätiön hallituksen jäsenenä saanut kunnian käyttää tämänvuotisessa pitäjäjuhlissa tervehdyspuheen. Voisin käyttää tämän ainulaatuisen tilaisuuden linjapuheen pitämiseen, mutta diplomaatin kokemuksella varon sellaiseen ryhtymästä ainakaan vielä vaiheessa. Vaikka seuraankin isääni ja edellisvuonna säätiön hallitustehtävistä luopunutta kaksoisveljeäni Timoa näissä luottamustehtävässä - ja olen etenkin viimeisen vuosikymmenen ajan voinut läheisesti seurata ja olla mukana säätiön toiminnassa ja nykyajan kuolemajärveläisyyden ja karjalaisuuden vaalimisessa – en halua lähteä kokeneempia kollegojani opastamaan saatika omia käsiäni liiaksi sitomaan tuleviksi vuosiksi edes näin vaalivuotena, vaikka en kunnallisvaalien ehdokkaana olekaan.

Karjalainen isä ja varsinaissuomalainen äiti

Kun minä sekä siskoni Merja ja veljeni Timo olimme lapsia, emme juurikaan kuulleet – tai en itse ainakaan sitä muista - isämme Sulon tekemisistä Kuolemajärvi-säätiön puitteissa, vaikka hän normaaliin kauppiaan työnsä ohella aktiivisesti mukana säätiön perustamisesta alkaen tiivisti säätiön perustajajäsenenä, sen asiamiehenä ja hallituksen puheenjohtajana. En itse edes muista lapsena olleeni näissä Kuolemajärvi-juhliissa, kuin vasta aikuisiässä. Karjalaisuus ja kuolemajärveläisyys olivat kuitenkin vahvasti perheemme elämässä ja kodissamme olivat ovet aina avoinna sukulaisille ja vierailijoille, joista useat olivat tietenkin kuolemajärveläisiä tai karjalaisia.

Äitini Kertun myötä varsinaissuomalaisen suvun myötä perhepiiriimme kuuluivat läheisesti myös kotiseutumme kanta-asukkaat. Koskaan en muista myöskään kuulleen tai kokeneeni minkäänlaista siirtokarjalaisiin tai meihin toisen polven siirtokarjalaisen isän ja varsinaissuomalaisen äidin jälkeläisiin kohdistuvaa arvostelua tai halveksuntaa. Tosin olen saanut kuulla omalta isältäni, miten hankalaa evakkojen asettautuminen uusille kotiseuduilleen saattoi olla ja maa-alueitaan luovuttamaan joutuneille asian hyväksyminen toisinaan vaikeaa.

Sodan jälkeen uskomaton urakka

Sodanjälkeiset vuosikymmenet eivät olleet helppoja sotakorvauksien kanssa painivalle Suomelle ja sen rajan taakse jääneiden alueiden kansalaisille, joista noin 420 000 oli joutunut jättämään kotiseutunsa. Valtion talous oli jopa nykytilanteeseen verrattuna erittäin tiukoilla ja valtava jälleenrakennusurakka vaati sodissa jo muutenkin kärsineeltä kansaltamme jälkikäteen arvioiden uskomattoman urakan, josta nykysuomalaiset voisivat ottaa oppia. Sodissa kuoli lähes 100 000 suomalaista, pääosin parhaassa työiässä olevia miehiä ja haavoittuneita oli 200 000.

Melkoinen urakka sekin silloiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle ja kuntoutukselle, mikä on hyvä muistaa juuri nyt, kun puhumme peruspalvelujen rakenneuudistuksesta, kestäväällä pohjalla toimivasta terveydenhuollosta ja vanhustenhuollon henkilöresursseista.

Ensikäynti Akkalassa 2001

Palattuani 2000-luvun alussa työtehtävissäni ulkomailla vietettyjen monien vuosien jälkeen tänne Varsinais-Suomeen, tuli Kuolemajärvi minulle ensi kertaa tutuksi omakohtaisesti, kun pääsin vierailemaan keväällä 2001 myös isäni kotikylässä Akkalassa. Sen jälkeen olen saanut tilaisuuden käydä seudulla useita kertoja ja vieläpä työskennellä sellaisten asioiden parissa, joissa olen voinut edistää kuolemajärveläisten asiaa eri tavoin. Ja ennen kaikkea olen saanut mahdollisuuden tutustua moniin kuolemajärveläistaustaisiin suomalaisiin ja myös nykyisen Kuolemajärven sekä kannaksen asukkaisiin ja venäläisiin laajemminkin.

Johtaessani Agricolan juhluvuosihanketta sain tilaisuuden kokea ja kokeilla, miten historiaa voidaan kytkeä nykyaikaan nostamalla esille yhteisiä arvoja ja historiaa sekä oman kielen ja kulttuurin merkitystä. Nykyisin Kuolemajärvelläkin jo tunnetaan hyvin kuolemallaan pitäjän tunnetuksi tehnyt Mikael Agricola sekä entisajan paikallishistoria.

Tästä suurkiitos kuuluu säätiön aktiiviselle toiminnalle sekä kaikille teille kuolemajärveläisille, jotka olette omilla kotiseutumatkoillanne tavanneet paikallisia asukkaita ja kertoneet heille menneistä ajoista ja asukkaista. Agricolan juhluvuonna 2007 ilmestynyt ja paljon kiitosta saanut kaksikielinen ”Aika ennen meitä ja nyt” kirjanen on mainio työväline, joita varmasti on helppo kehittää enemmänkin hyödyntäen nykyisiä teknologiasovelluksia ja sosiaalisen median välineitä. Yhteisen kielen käyttö on omiaan helpottamaan yhteydenpitoa, olkoon se suomi tai venäjä tai vaikka nuorten käyttökieleksi yleistynyt englanti, joka on nykyisin myös vakiintumassa pakkoruotsista huolimatta pohjoismaisen yhteistyön käyttökieleksi.

Haasteita riittää

Kuolemajärveläisten perinnön vaaliminen ja tuominen elävänä osana nykyaikaa on haaste, johon joudumme tulevana vuosina entistä enemmän paneutumaan niin säätiön toiminnassa kuin meidän jokaisen juuristaan kiinnostuneen kuolemajärveläistaustaisen toisen tai kolmannen ja neljännenkin polven karjalaisen elämässä. Miten omat lapsemme ja lapsenlapsemme voisivat tuntea kuuluvansa juuriltaan karjalaiseen heimoon ja miten esimerkiksi näissä vuosittaisissa Kuolemajärvi-juhlissa tai muussa toiminnassa voimme asian huomioida. Helsingin Kuolemajärvi-kerhon toiminta on oiva esimerkki virkeästä toiminnasta.

Haasteena on myös saada uusia aktiivisia toimijoita mukaan toimintaan ja säätiön hallintoon. Nykyisissä hallintoelimissä ei mukana ole kovinkaan montaa syntyperäistä kuolemajärveläistä ja seuraavan vuosikymmenen aikana toivottavasti saamme innostumaan 3. polven kuolemajärveläisiä mukaan toimintaan. He tuovat varmasti mukanaan uusia ajatuksia ja toimintamalleja. Niistä olisi kuitenkin jo hyvä kuulla ja keskustella jo nyt. Käykääpä siis vaikka hallintoneuvoston jäsen Tytti Sokuran perustamalla ja ylläpitämällä Facebook-sivustolla kommentoimassa tai antakaa palautetta ja tehkää ehdotuksia muutoin, vaikka väliajalla. Olisin valmis jopa ehdottamaan tulevan talven aikana jonkinlaisen ”Kuolemajärvi-parlamentin” koollekutsumista asioista keskustelemaan tai nykyorganisaatioiden toiminnassa suositukseksi tullutta ”brainstormingia” harjoittamaan. Tavoitteena voisi olla jonkinlaisen kuolemajärveläisten uuden maantiekartan eli ”roadmapin” kehittäminen.

Näihin kysymyksiin ehkä voimme palata viimeistään ensi vuoden juhlissa. Nyt on kuitenkin aika siirtyä ohjelmassa eteenpäin ja nauttia myös hyvästä musiikista ja kulttuurista – sekä tietenkin hyvästä seurasta.

Tervetuloa Kuolemajärvi-juhlaan!